

„III. Cserhádi Csatangoló” - 1. forduló
Általános iskola - Felső tagozat
Beküldési határidő: 2019. február 14. (csütörtök)

I. feladat: Helyismeret:

Keressétek meg a települések központjában álló Cserhát Natúrpark Zöldút térképét. A legnagyobb térképen az adott települést és a hozzá legközelebb fekvő falvakat látjátok, a kisebb térkép a teljes Natúrparkot mutatja. A térkép segítségével oldjátok meg a következő feladatokat:

1. Írjátok le 3 olyan domb, hegycsúcs nevét és magasságát, ami a települések környékén szerepel!
2. Írjátok le 2 patak, tó vagy forrás nevét, ami a települések környékén szerepel!
3. A teljes Cserhát Natúrparkot ábrázoló térképen keressétek meg, hogy a zöld Z betűvel jelzett túra útvonal, a Zöldút mellett milyen más túraútvonalak érintik a Natúrparkot. Írjátok le min. 5 túraútvonal nevét és rajzoljátok mellé a jelzését!
4. Válasszatok ki lakóhelyeteken egy földrajzi nevet (dűlőnév, forrásnév, sziklaalakzat, erdőrészlet, stb.), amelyhez valamilyen legenda, monda vagy történet kapcsolódik. Vár legendája, vár mondája ne legyen, ugyanis nincs mindenhol vár vagy várhely. Írjátok le fél oldalon (A4-es papír) a történetet! Írjátok le az adatközlő nevét, korát, címét is!

A helyes válaszokat a mellékelt MEGOLDÁS lapon várjuk!

Elérhető pontszám: **20 pont**

II. feladat: Csermelyes Cserhát totó - A CSNP patakjainak, csermelyeinek élővilága

A Cserhát Natúrpark rövidítése CSNP. A helyes válaszokat a mellékelt MEGOLDÁS lapon várjuk, a feladat sorszámához írjátok oda a megoldás számát (1, 2 vagy X)!

1.) Felsorolunk néhány CSNP-s patakot. Melyik csoport a hibátlan?

1. Szuha-patak, Bér-patak, Seprence-patak, Fekete-víz
2. Fekete-víz, Bér-patak, Zsunyi-patak, Szuha-patak
- X. Morgó-patak, Szanda-patak, Zsunyi-patak, Szuha-patak

2.) Melyik növénycsoport jellemző leginkább patak menti élőhelyeinkre?

1. Réti fűzény, mocsári gólyahír, salátaboglárka
2. Kakukkszegfű, tőzegmoha, erdei deréce
- X. Erdei iszalag, sulyom, gyékény

3.) A CSNP patakjainak melyik a két leggyakoribb vízparti fafaja?

1. Gyertyán, mezei juhar
2. Kecsefűz, kőris (virágos kőris)
- X. Mézgás éger, fűz (törékeny fűz)

4.) Melyik az a halfajunk, amelyet egyes helyeken fűzfahalnak, máshol „snecinek” neveznek?

1. Szélhajtó kűsz
2. Kövi csík
- X. Szivárványos ökle

5.) Alkalmasak-e patakjaink a pisztráng megtelepedésére?

1. Igen, mert általában gyorsan folyó, oxigéndús vizek
2. Igen, mert vannak mélyebb szakaszok is
- X. Nem, mert általában lassú folyású, oxigénben szegényebb vizek

6.) Melyik az a kis halfajunk, amelyik talán a leggyakrabban akad horogra, s szinte mindenhol előfordul (egyes helyeken "putrának" is nevezik) ? Ma már védett halfaj.

1. Naphal
2. Fenékjáró küllő
- X. Nyúldomolykó

7.) A cserhádi patakok legnagyobbra növő, őshonos, leggyakoribb horgászható hala, amelynek a keszegféléknél „hengeresebb” teste van?

1. Karikakeszeg
2. Kűsz (szélhajtó kűsz)
- X. Domolykó (fejes domolykó)

8.) Melyek azok a halfajok, amelyek behurcolás miatt terjedhettek el patakjainkban, de károsak az ökoszisztémára (ivadékpusztítás, táplálékkonkurencia, túlszaporodás)?

1. Csapó sügér, jászkeszeg, fejes domolykó
2. Naphal, törpeharcsa, kárász
- X. Vágócsík, bodorka, fenékjáró küllő

9.) A patakok vízminőségének jelzői a rákok, amelyek a szennyezettebb vizeink miatt megritkultak. Melyik az a rákféle, amely vizeinkben őshonos, a leggyakoribb volt, de már kevés van belőle?

1. Kövirák (8-10 cm)
2. Folyami rák (12-24 cm)
- X. Kecskerák (20-25 cm)

10.) Melyik kétélű csoport a legjellemzőbb a vizes élőhelyeinkre?

1. Pettyes götte, vöröshasú unka, foltos szalamandra
2. Mocsári béka, sárgahasú unka, tarajos götte
- X. Gyepi béka, dunai götte, zöld varangy

11.) Vannak madaraink, amelyek vizeinkhez kötődnek, s a vízből, a víz mellől szedik fel táplálékukat. A Zsunyi-patakon, s lejjebb a Suha-patakon is előfordul egy ritkább faj, amelyik a tisztább vizű, kiálló kövekben is gazdagabb patakszakaszokhoz kötődik. Melyik ez a faj, amely gyakran kövekről kövekre repked, de a víz alá nem bukik?

1. Hegyi billegető
2. Vörösbegy
- X. Vízirigó

12.) A jégmadár még elő-előfordul a cserhádi patakok, tavak mentén. Röptében általában a patak vonalát követi. Apró halakkal, esetleg rovarokkal táplálkozik, amelyeket a víz alá csapódva szerez meg. Hol fészkel ez a színes, gyors röptű madarunk?

1. Égerbe vagy fűzbe vájja az odúját, ahová két tojást rak le.
2. Mindig a patakparti ágak, sziklarepedések közé rakja fészket, amelyet kibélel.
- X. Partszakadásokba, függőleges földfalba vájja 500 -100 cm hosszú fészkelő járatát.

13.) Melyek a védett, nem horgászható halfajok az alábbiak közül?

1. Kövi csík, szivárványos ökle
2. Fejes domolykó, csapó sügér
- X. Naphal, kárász

14.) Melyik az a víz közelében élő, védett két emlősfaj, amelyek példányait már többször megfigyeltek a CSNP nagyobb patakjai mentén? Az egyik faj példányai kóborolnak is, a másik faj a visszatelepítés következtében már elérte a Szuha-patakot.

1. Vidra, mosómedve
2. Vidra, eurázsiai hód
- X. Eurázsiai hód, pézsmapocok

15.) A CSNP forrásai csermelyeket, patakokat táplálnak. Hol találhatók (mely település határában) az alábbi források? Kösd össze az összetartozókat!

A) Arethusa -forrás	a) Szanda
B) Antal-forrás	b) Terény
C) Egidius-forrás (Selyemréti)forrás	c) Ecseg
D) Malom-forrás	d) Buják
E) Hármás-forrás	e) Herencsény
F) Büdöskei-forrás	f) Cserhátszentiván

Elérhető pontszám: **20 pont**

III. feladat: Környezetvédelmi védjegyek – párosítsátok össze az alábbi védjegyeket, emblémákat a használatukhoz kapcsolódó leírásokkal

A helyes válaszokat a mellékelt **MEGOLDÁS** lapon várjuk, a védjegy számához írjátok oda a hozzá illő magyarázat betűjelét

1. Környezetbarát Termék

2. Magyar Termék

3. Újrahasznosítható műanyag

4. Szelektív gyűjtés igénylő elektromos berendezések

5. Európai ökocímke

6. Ügyelj környezet tisztaságára!

7. Zöld Pont

8. WWF természetvédelmi világalap

9. Energia csillag

10. ÖKO-Tex

Védjegy leírások, magyarázatok:

- a) 2006 óta használjuk és kizárólag olyan terméken található meg a címkén, amely végleges formáját Magyarországon nyerte, és a hazai forgalomba hozatal előtt más országban nem került forgalomba.
- b) Alacsony energiafogyasztású termék. Azt mutatja, hogy a termék megfelel az Amerikai Környezetvédelmi Hivatal energiafelhasználási kritériumainak. Főleg számítógépeken, monitorokon találkozhattok vele.
- c) A „körbenyílak” azt jelentik, hogy a műanyag újrahasznosítható. A háromszög belsejében lévő szám a műanyag típusát adja meg.
- d) A World Wildlife Found (a vadon élő növények és állatok védelmére létrehozott alap) emblémáját azok a vállalatok tüntethetik fel termékeiken, akik együttműködési megállapodást kötöttek vele. Az Alap ellenőrzi, hogy megfelelnek-e a termékek a környezetvédelmi előírásoknak.
- e) Magyarországon 1994 óta használt jelzés, mely a termékek környezetbarát vagy környezetkímélő jellegét tanúsítja
- f) Eredetileg a „Keep Britain Tidy” mozgalom jelképe. A nemzeti hulladékellenes kampány célja a közvetlen lakókörnyezet tisztaságának védelme és az antiszociális viselkedés visszaszorítása volt.
- g) Az ártalmatlan károsanyagoktól mentes ruházati cikkekre vonatkozó tanúsítvány. Azt bizonyítja, hogy a termék olyan textíliából készült, ami nem tartalmaz allergiát okozó vagy rákkeltő színezőanyagokat, tesztelésen esett át különböző vegyszerekre, nehézfémekre és biológiailag aktív anyagokra vonatkozóan, illetve bőrbarát Ph értékkel rendelkezik.
- h) Elemeken és akkumulátorokon, valamint elektronikai berendezéseken kell feltüntetni.
- i) Jelentése, hogy az adott csomagolásra befizették a megfelelő díjat a nemzeti csomagoláshasznosító szervezetnek, hogy az elvégezze a termékek csomagolásának visszagyűjtését, hasznosítását, illetve ártalmatlanítását.
- j) A környezetbarát termékek és szolgáltatások európai védjegye (European Ecolabel), amelyet 1992-ben alapítottak azzal a céllal, hogy ösztönözzék a vállalkozásokat környezetbarát termékek és szolgáltatások piacra vitelére.

Elérhető pontszám: **10 pont**

Plusz pontok: Keressetek olyan termékeket, amelyeken szerepel valamelyik, a feladatban található védjegyek közül. Készítsetek fotót a termékről a védjeggyel együtt (jól látható legyen a védjegy) és küldjétek be e-mailben. Egy védjegyről csak 1 fotót küldhettek, akkor is, ha több terméken találjátok meg. Csapatonként max. 5 különböző védjegyről készült fotót várunk.

Minden fotó + **2 pontot** ér

Beküldési határidő: 2019. február 14. csütörtök

A határidő után beérkezett megfajtasokat nem fogadjuk el, az adott csapat erre a fordulóra 0 pontot kap, de folytathatja a versenyt.

Kérjük a megoldásokra a csapat nevét és korcsoportját ne feledjétek ráírni!

A megoldásokat az info@cserhatnaturpark.hu vagy a cserhatnaturpark@gmail.com e-mail-címre kérjük elküldeni, de postán illetve személyesen is el lehet küldeni a következő címre:

CSERHÁT NATÚRPARK KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY

3176 HOLLÓKŐ, KOSSUTH ÚT 46.

Bármilyen kérdéssel keressetek bátran!

ISPÁNNÉ PÉTER ÉVA info@cserhatnaturpark.hu; cserhatnaturpark@gmail.com

Tel/ Fax: 32/379-273

Mobil: 06 30/289-1946